

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ
όμιλος διοικητικών επιστημόνων

Αθήνα, 11 Απριλίου 2021

Ταχ. Θυρίδα : 13794,

ΕΛ.ΤΑ - Πλ. Συντάγματος

Τηλέφωνο : 210 7255063

Φαξ : 210 9225039

Ηλ. ταχυδρομείο :

info@dee.gr

Δικτυακός τόπος : www.dee.gr

**Προς : Πρόεδρο και μέλη Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης,
Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης της ΒΟΥΛΗΣ**

**ΘΕΜΑ: ΑΠΟΨΕΙΣ & ΣΧΟΛΙΑ Δ.Ε.Ε ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, "Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου του
Δημόσιου Τομέα, Σύμβουλος Ακεραιότητας στη δημόσια διοίκηση
και άλλες διατάξεις για τη δημόσια διοίκηση και την τοπική
αυτοδιοίκηση"**

.....

Από τη σκοπιά της θεωρίας της **Διοικητικής Επιστήμης-Τεχνολογίας** και με βάση, **α)** τις μελέτες-έρευνες που έχουμε κατά καιρούς διεξαγάγει (2004 πρόταση Κώδικα Ηθικής & Δεοντολογίας, 2011 πρόταση για το "επιτελικό κράτος", 2013 για την "αντιμεταρρύθμιση"), **β)** τα πορίσματα σχετικών συνεδρίων μας ειδικά για την ελληνική διοικητική πραγματικότητα (βλ. Δελφοί 2003 για τη Μεταρρύθμιση του Κράτους, Καλλιθέα 2008 για την επικαιροποίηση της Μεταρρύθμισης του Κράτους, Αθήνα 2015 για τις αναγκαίες Μεταρρυθμίσεις, Αθήνα 2019 για τη Μεταρρύθμιση μετά τα μνημόνια, Αθήνα 2020, για το "επιτελικό κράτος") και **γ)** τις προτάσεις που έχουν καταθέσει πρόσφατα φορείς σχετικής εμπειρογνωμοσύνης, ιδίως αυτήν της ΕΕ με τίτλο: **"Η ποιότητα της Δημόσιας Διοίκησης. Μια εργαλειοθήκη για τους επαγγελματίες της Δημόσιας Διοίκησης"** (Αθήνα 2018), έχουμε να επισημάνουμε τα εξής:

A. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1.Σχέση συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου με σύστημα διαδικασιών και με υφιστάμενο σύστημα δημοσιονομικού ελέγχου

A) Σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν.3230/2004 «Καθιέρωση συστήματος Διοίκησης με Στόχους, μέτρησης της αποδοτικότητας και άλλες διατάξεις» (Α' 44), όλες οι δημόσιες υπηρεσίες οφείλουν να λειτουργούν στη βάση συναινετικά διαμορφωμένων στόχων και με βάση τις αρχές της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας. Ως γνωστόν, ο νόμος αυτός δεν εφαρμοζόταν επί 10 έτη, μέχρι την ενεργοποίησή του από το άρθρο 22 ν.4369/2016, ωστόσο είναι άγνωστο αν σήμερα εφαρμόζεται στην απαιτούμενη πληρότητα.

Β) Σύμφωνα με τα προσφάτως νομοθετηθέντα, τα άρθρα 5, 90 και 107 περ. 59 του ν. 4727 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) – Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις» (Α' 184), καθώς και την Υπουργική Απόφαση 32066/2020, που εκδόθηκε (κατ' εφαρμογή) του νόμου, το σύνολο της Δημόσιας Διοίκησης όφειλε να συνθέσει Εθνικό Μητρώο Διαδικασιών, το οποίο μέχρι σήμερα δεν έχει προχωρήσει σε ικανοποιητικό βαθμό. Οι σχετικές εργασίες σύνταξης βρίσκονται σε εξέλιξη, ωστόσο απέχουν πολύ από την ολοκλήρωσή τους.

Γ) Σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 3492/2006 «Οργάνωση συστήματος Ελέγχου για τη διασφάλιση της χρηστής Δημοσιονομικής Διαχείρισης του Κρατικού προϋπολογισμού και των εκτός του Κρατικού προϋπολογισμού φορέων και άλλες διατάξεις» (Α' 210), στο Υπουργείο Οικονομικών δημιουργείται Υπηρεσία Ελέγχων, η οποία συστάθηκε πράγματι (π.δ. 142/2017, Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών, Α' 181) και σήμερα λειτουργεί ασκώντας καθαρά διαχειριστικούς τακτικούς και έκτακτους-δημοσιονομικούς ελέγχους, σε όλους τους φορείς της Κεντρικής Κυβέρνησης.

Επιπλέον, με τον ν. 3871/2010 "Δημοσιονομική Διαχείριση και Ευθύνη" (ΦΕΚ 141/Α) ορίστηκε το ΓΛΚ να ασκεί έλεγχο στην οικονομική διαχείριση των ανωτέρω φορέων.

Με τον ν.4081/2012 "Περιστολή δημοσίων δαπανών, ρύθμιση θεμάτων δημοσιονομικών ελέγχων και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ 184/Α) προβλέπεται η σύσταση Επιτροπής Συντονισμού Ελέγχων (άρθ. 1 για την τροποποίηση του άρθ. 10 του ν. 3492/06) και η σύσταση μονάδων εσωτερικού ελέγχου (άρθ. 1 για την τροποποίηση του άρθ. 12 του ν. 3492/06) σε όλα τα Υπουργεία και τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας. Παρατηρείται συνεπώς ότι 6 χρόνια μετά, και ενώ μέχρι τότε παρέμειναν ως ανενεργό νομοθέτημα, οι μονάδες εσωτερικού ελέγχου αλλά και οι Υπηρεσίες δημοσιονομικών - διαχειριστικών ελέγχων του ΓΛΚ επανέρχονται. Στην πραγματικότητα οι τελευταίες άρχισαν να λειτουργούν μετά το 2017, 5 έτη μετά.

Με την 2/111446/ΔΥΕΠ/12-12-2013 εγκύκλιο του αν. Υπουργού Οικονομικών Πρότυπα και Μεθοδολογίες των Μ.Ε.Ε. των Υπουργείων, Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και λοιπών φορέων γίνεται εκτενής αναφορά σε πρότυπα και διαδικασίες.

Με το ν.4046/12 που ενέκρινε το «Μνημόνιο Συνεννόησης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Τράπεζας της Ελλάδας» θεσμοθετήθηκαν ως οριζόντιες δομές σε κάθε Υπουργείο.

Με τα Π.Δ. 71/2015, άρθρο 2 και Υ30/12-10-2015 (Β' 2183) Απόφαση του Πρωθυπουργού, άρθρο 2 περ. ii) το συντονισμό τους ανέλαβε ο αν. Υπουργός Δικαιοσύνης.

Με το ν. 4622/19 (ΦΕΚ Α' 133) "Επιτελικό κράτος", στο άρθρο 39 προβλέπεται εκ νέου η σύσταση μονάδων εσωτερικού ελέγχου στα Υπουργεία.

Άρα τώρα έχουμε την **έβδομη** νομοθετική παρέμβαση...

Κατόπιν των ανωτέρω, η πραγματικότητα σήμερα στη Δημόσια Διοίκηση ορίζεται από το ότι, κατά γενικό κανόνα :

1. Δεν υφίστανται πλήρως και σαφώς οριοθετημένες διοικητικές διαδικασίες, κάτι που ακόμα συνιστά ζητούμενο.
2. Για τις διαδικασίες που υφίστανται (κυρίως δημοσιονομικών και ορισμένων ελέγχων τεχνικής φύσεως) δύναται να λειτουργεί σύστημα εσωτερικού ελέγχου.
3. Ο εσωτερικός έλεγχος ενδυναμώνει το δημοσιονομικό έλεγχο υπό την έννοια ότι αυτός περικλείει ενίοτε και διαδικασίες δημοσιονομικού ελέγχου. Ωστόσο, δεν υπάρχει το ζητούμενο που είναι ο έλεγχος αποδοτικότητας (performance audit).

2. Σχέση συστήματος Ελέγχου με σύστημα Ιδιωτικού Τομέα

Το σύστημα των Εσωτερικών Ελέγχων υπάρχει εδώ και χρόνια και λειτουργεί με μεγάλη αναγνώριση στον Διεθνικό Ιδιωτικό Τομέα, στον οποίο λειτουργούν αρκετοί σχετικοί Οργανισμοί (Institute of Internal Auditors-IIA κλπ). Παρότι αυτή η πραγματικότητα αναγνωρίζεται στο κείμενο και γίνονται τουλάχιστον έξη (6) αναφορές στα διεθνή πρότυπα και στα ισχύοντα στον Ιδιωτικό Τομέα, ωστόσο δεν διευκρινίζεται η ακριβής σχέση μεταξύ της δημόσιας λειτουργίας και της πιστοποιημένης (ή μη) αντίστοιχης πρακτικής του Διεθνικού Ιδιωτικού Τομέα.

Συγκεκριμένα, τι σημαίνει «λαμβάνοντας υπόψη τα πρότυπα» του ιδιωτικού τομέα»; Αν η Δημόσια Υπηρεσία, τα λάβει μεν αλλά δεν τα υιοθετήσει στην κρίση της, τι θα σημαίνει αυτό;

Απαιτείται διευκρίνιση και για την ισχύ των διαφόρων πιστοποιήσεων καθότι διατίθενται αρκετές. Ποια θα είναι σημαντικότερη, η διεθνής, η οποία μπορεί να αναγνωρίζεται σε διάφορα κράτη της ΕΕ ή η εθνική που θα δίνει το ΕΚΔΔΑ και θα αναγνωρίζεται μόνο εγχωρίως τουλάχιστον για ένα αρχικό διάστημα και με ποιές διασφαλίσεις-εγγυήσεις, η εθνική-δημόσια θα φτάσει τον βαθμό αξιοπιστίας της διεθνούς. Επιπλέον και ιδιαίτερα σημαντικό, η συμμόρφωση των ελληνικών αρχών είναι σαφώς προτιμότερο να γίνεται με βάση τα (ευρύτερα) **Διεθνή Επαγγελματικά Πρότυπα Εσωτερικού Ελέγχου** και όχι μόνο τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα τα οποία εστιάζουν στους χρηματοοικονομικούς κυρίως κινδύνους.

Επισημαίνουμε ιδιαίτερα πως στη χώρα μας τόσο ο ν.3492/2006 (ΦΕΚ Α' 210) όσο και οι ν.3871/2010 (ΦΕΚ Α' 141) και 4270/2014 (ΦΕΚ Α' 143) προέβλεπαν την εφαρμογή εσωτερικού ελέγχου σε όλο τον Δημόσιο Τομέα, ώστε να μειωθεί η σπατάλη και να αυξηθεί η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητά του, που είχαν καθιερωθεί με τον ν. 3230/2004. Και οι τρεις αυτοί νόμοι όμως, από το σύνολο των υπάρχοντων στοιχείων (εκθέσεις ΓΕΔΔ, εκθέσεις Ελεγκτικού Συνεδρίου, εκδόσεις ΕΛΣΤΑΤ κλπ) φαίνεται πως δεν πέτυχαν έστω και στο

ελάχιστο τους στόχους που είχαν ορίσει, για επίτευξη αποτελεσματικού Εσωτερικού Ελέγχου σε ολόκληρο τον Δημόσιο Τομέα.

Οι λόγοι αυτής της παταγώδους και κοστοβόρας αποτυχίας δεν φαίνεται να λαμβάνονται υπόψιν στο υφιστάμενο νομοσχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών.

B. ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Άρθρο 3 Ορισμοί

Στο άρθρο αυτό, παρά τις καλές προθέσεις, εισάγονται σε νομικό κείμενο έννοιες που χαρακτηρίζονται από μεγάλο βαθμό αοριστίας και σχετικότητας οι οποίες είναι ασύμβατες με το ελληνικό νομικό και διοικητικό σύστημα που βασίζεται στις ακριβείς διατυπώσεις.

Τέτοιες είναι η «εύλογη διαβεβαίωση» που σημαίνει ικανοποιητικό επίπεδο διαβεβαίωσης και εμπιστοσύνης, δηλαδή η εξήγηση δημιουργεί ακόμη μεγαλύτερη σύγχυση. Ιδίως η φράση «επίπεδο εμπιστοσύνης» είναι απολύτως ξένη με την ελληνική νομική πραγματικότητα.

«Γνώμη»: Η λέξη χρησιμοποιείται για άλλο σκοπό και πολύ συγκεκριμένες διαδικασίες (απλή γνώμη, σύμφωνη γνώμη). Επιχειρείται η μεταφορά μιας διαδικασίας και έννοιας του ιδιωτικού τομέα χωρίς να επιχειρείται καν μια πιο επιτυχημένη μεταγλώττιση.

«Προστιθέμενη αξία» και «προσθέτοντας αξία»: Απολύτως αόριστη και γενική έννοια που χαρακτηρίζεται επιπλέον από υψηλό βαθμό αυθαιρεσίας. Προέρχεται από την οικονομική επιστήμη και δεν μπορεί να αποτιμηθεί ούτε να οριστεί καν προφανώς στο διοικητικό έργο.

«Υπηρεσίες διαβεβαίωσης»: Έννοια χωρίς καμία απολύτως πρακτική σημασία και σχέση με τις διαδικασίες της Διοίκησης.

Επιπλέον, από την παράγραφο 1 αυτού «Αξιολόγηση κινδύνων» λείπει η έννοια της προσμέτρησης του κινδύνου. Χωρίς τη δημιουργία μεθόδου και μηχανισμού προσμέτρησης κινδύνου με αντικειμενικά και δεδομένα (πχ στατιστικά ιστορικά κλπ) η αξιολόγηση κινδύνου είναι απλή φιλολογία.

Στην παράγραφο 5 ο ορισμός «Διαχείριση κινδύνων» είναι ανεπαρκής και αφήνει περιθώρια παρανοήσεων αντίθετα με την επιδίωξη του ορισμού της έννοιας. Ο ορθός ορισμός κατά τη διεθνή βιβλιογραφία είναι: «Διαχείριση κινδύνων»: Είναι ο προσδιορισμός, η αξιολόγηση και η ιεράρχηση των κινδύνων (ορίζονται στο ISO 31000 ως επίδραση της αβεβαιότητας στους στόχους) ακολουθούμενη από συντονισμένη και οικονομική εφαρμογή πόρων για την ελαχιστοποίηση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο της πιθανότητας ή του αντίκτυπου των ατυχών-αρνητικών γεγονότων ή την μεγιστοποίηση της πραγματοποίησης ευκαιριών

Στην παράγραφο 7 ο ορισμός του «εγγενούς κινδύνου» είναι λάθος και προκαλεί παρανοήσεις. Ο ορθός ορισμός του εγγενούς κινδύνου κατά τη διεθνή βιβλιογραφία είναι: Εγγενής κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από σφάλμα ή παράλειψη σε μια οικονομική κατάσταση λόγω παράγοντα διαφορετικού από την αποτυχία του εσωτερικού ελέγχου.

Σε έναν δημοσιονομικό έλεγχο, ο εγγενής κίνδυνος είναι πιθανότερο να συμβεί όταν οι συναλλαγές είναι πολύπλοκες ή σε καταστάσεις που απαιτούν υψηλό βαθμό κρίσης όσον αφορά τις οικονομικές εκτιμήσεις. Αυτός ο τύπος κινδύνου αντιπροσωπεύει το χειρότερο σενάριο, επειδή όλοι οι εσωτερικοί έλεγχοι που έχουν τεθεί έχουν αποτύχει...

Στο άρθρο 6, ο όρος «ρόλοι» δεν είναι δόκιμος για νομικό κείμενο δημοσίου χαρακτήρα. Αντί για “ρόλοι” “ευθύνες” είναι ο ελληνικός δόκιμος όρος. Άλλωστε χρησιμοποιείται στη συνέχεια. Επίσης, αντί του εντελώς αδόκιμου όρου «γραμμών» «γραμμή», είναι προτιμότερος ο όρος «επίπεδο» ή «επίπεδα» κατ’ αντιστοιχία.

Στο άρθρο 4, στα ελληνικά, στα κοινωνικά φαινόμενα δεν αναφερόμαστε ποτέ σε «πλέγμα» αλλά χρησιμοποιούμε τον δόκιμο όρο «σύστημα», αφήνοντας τα “πλέγματα” στους τεχνικούς.

Άρθρο 7 Ανεξαρτησία της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου

Η λειτουργική ανεξαρτησία του εσωτερικού ελέγχου δεν διασφαλίζεται μόνο και μόνο από την ανάθεση της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου στον επικεφαλής του φορέα, ούτε και με τη σύσταση και λειτουργία της Επιτροπής Ελέγχου. Η προηγούμενη εμπειρία (από το 1987-2019) της εξάρτησης των διαφόρων Σωμάτων Ελεγκτών-Επιθεωρητών από τον υπουργό που είχαν αποστολή να ελέγχουν, ουδόλως ωφέλησε. Κρίσιμα ζητήματα συνιστούν α) Ποιός και πώς ορίζεται ο επικεφαλής, β) πώς και ποιός ορίζει τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου και γ) με ποιά εχέγγυα η Επιτροπή φέρνει σε πέρας την εργασία της. **Ο μη προσδιορισμός κριτηρίων ελεγκτικής εμπειρίας και γνώσης του ελεγκτικού αντικειμένου για τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου, συνιστά προφανές ατόπημα και μείζονα παράλειψη.**

Άρθρο 9

Κατά την παράγραφο 4: Όταν κρίνεται απαραίτητη η συνδρομή επαγγελματιών με τεχνογνωσία και δεξιότητες που δεν υπάρχουν εντός του φορέα, τότε η υποστήριξη της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου μπορεί, κατόπιν προηγούμενης αιτιολογημένης απόφασης του επικεφαλής του φορέα, να ανατίθεται σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, με σύμβαση παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών.

Ομοίως, κατά την παράγραφο 6: Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μόνο κατόπιν προηγούμενης αιτιολογημένης απόφασης του επικεφαλής του φορέα, που διαπιστώνει την αδυναμία σύστασης Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, η λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου μπορεί να ανατίθεται σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, με σύμβαση παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών. Ειδικά για τους ΟΤΑ α΄ βαθμού, η λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου μπορεί να ανατίθεται σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, με σύμβαση παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών κατόπιν προηγούμενης αιτιολογημένης απόφασης του δημάρχου. Επίσης Αν οι απαιτούμενες ειδικές γνώσεις για την άσκηση του έργου δεν καλύπτονται από το προσωπικό του φορέα, μπορούν να ορίζονται ως εμπειρογνώμονες είτε υπάλληλοι άλλων φορέων είτε ιδιώτες.

Η δυνατότητα ανάθεσης έργου εσωτερικού ελέγχου σε εξωτερικό συνεργάτη εμπεριέχει εγγενή αντίφαση. Αν ο έλεγχος, που οφείλει να οργανώνει και να διεξάγει μια οργάνωση ως βασική λειτουργία-εκδήλωση της διοικητικής της ικανότητας, ανατεθεί σε άλλον, εκτός της οργάνωσης, προφανώς παύει σε μεγάλο βαθμό να είναι “εσωτερικός” και αυτόχρονα μετατρέπεται σε εξωτερικό, με ότι αυτό μπορεί να συνεπάγεται. Η προβληματικότητα της ρύθμισης επιτείνεται από την απουσία εχέγγυων που να διασφαλίζουν την ποιότητα του έργου του εξωτερικού συνεργάτη, όπως η κατοχή διεθνικών πιστοποιητικών και βεβαιώσεων επιτυχούς πραγματοποίησης ανάλογου έργου σε όμοιους φορείς (του Δημοσίου).

Η παραπάνω αντίφαση, ανάθεσης έργου εσωτερικού ελεγκτή σε εξωτερικό φορέα, μετριάζεται στη συνέχεια, όπου προδιαγράφεται ο τρόπος κτήσης των απαιτούμενων γνώσεων-δεξιοτήτων από στελέχη-υπαλλήλους της Διοίκησης.

Στην παράγραφος 9, προβλέπεται η υποχρέωση του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ), να οργανώνει ειδικό πρόγραμμα ελεγκτικής επάρκειας Εσωτερικού Ελεγκτή. Το ειδικό πρόγραμμα ελεγκτικής επάρκειας υποχρεούνται να παρακολουθήσουν και οι ήδη υπηρετούντες στις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου.

Ερώτημα τίθεται για την εγκυρότητα και την ισοδυναμία των πιστοποιητικών αυτών που θα δίνει το ΕΚΔΔΑ προς τα διεθνή ισχύοντα.

Σύμφωνα με το πλαίσιο απόδοσης εσωτερικού ελέγχου (CFIA¹) του ΙΙΑ², μεταξύ των απαιτούμενων δεξιοτήτων πρέπει να περιλαμβάνονται:

A. Η επιδεξιότητα στην εφαρμογή των προτύπων εσωτερικού ελέγχου, των διαδικασιών και των τεχνικών.

1 Canadian Food Inspection Agency (CFIA)

2 Institute of Internal Auditors

Β. Η επιδεξιότητα στις λογιστικές αρχές και τεχνικές.

Γ. Η κατανόηση των αρχών διαχείρισης που δίνει τη δυνατότητα στους ελεγκτές να αναγνωρίζουν και να αξιολογούν την αρχή της σημαντικότητας και της σημασίας των παρεκκλίσεων από τις αξιόπιστες επιχειρηματικές πρακτικές.

Δ. Η εκτίμηση των βασικών αρχών εμπορικού δικαίου, φορολογικής πολιτικής, οικονομικού συστήματος και τεχνολογίας πληροφοριών.

Ε. Δεξιότητες επικοινωνίας τόσο προφορικά όσο και γραπτά.

Επισημαίνουμε πως σύμφωνα με τα διεθνώς γνωστά, πιστοποιήσεις που έχουν αναγνωριστεί για την ενδεδειγμένη τεχνική επιδεξιότητα χρήσιμη στον εσωτερικό έλεγχο είναι οι ακόλουθες:

Πιστοποιημένος εσωτερικός ελεγκτής® (CIA®)³, πιστοποιημένος δημόσιος ελεγκτής και επαγγελματίας κυβερνητικού ελέγχου® (CGAP®).

Θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην πρόσληψη ατόμων με πιστοποίηση δημόσιου ελεγκτή ή την αντίστοιχη διεθνή πιστοποίηση (π.χ. ορκωτός λογιστής). Από τη στιγμή που ο ελεγκτής αποκτήσει την πιστοποίηση εσωτερικού ελεγκτή, χρειάζεται να συμπληρώσει έναν συγκεκριμένο αριθμό ωρών επαγγελματικής κατάρτισης. Η επαγγελματική ένωση ελεγκτών, το ΙΙΑ παρέχει ευκαιρίες κατάρτισης, αρκετά φθηνές για τα μέλη του. Επομένως, προσδίδει αξία στα υπουργεία η συμμετοχή των υπαλλήλων τους στο ΙΙΑ.

Το διεθνές πρόγραμμα σπουδών του ΙΙΑ μπορεί να αξιοποιηθεί ως υπόδειγμα για τη σύνταξη ενός άρτιου Προγράμματος Σπουδών από το ΕΚΔΔΑ, ώστε η επιμόρφωση σε αυτό να προσδίδει ουσιαστική αξία-αναγνώριση και όχι απλά τυπική κάλυψη για την ένταξη στην Υπηρεσία. Προτεινόμενη κατάρτιση εσωτερικού ελεγκτή στα εξής πεδία-μαθήματα:

- Αρχές του εσωτερικού ελέγχου
- Ηθικές αρχές και οργανωτική διακυβέρνηση
- Απάτη και ανακριτική έρευνα
- Έλεγχος της τεχνολογίας των πληροφοριών
- Ικανότητες επιχειρηματικής επικοινωνίας για τους εσωτερικούς ελεγκτές
- Πρακτική άσκηση και/ή περιπτωσιολογική μελέτη/σχέδια εσωτερικού ελέγχου
- Ανάπτυξη και διαχείριση λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου
- Διαχείριση κινδύνων

Θεωρούμε ότι για να διασφαλίζεται η ύπαρξη των ελάχιστων απαραίτητων μαθημάτων, αυτά απαιτείται να συμπεριληφθούν στο άρθρο του νομοσχεδίου αλλιώς, δεν θα υπάρξει αυστηρή σύνδεση με το πρόγραμμα

3 Certified Internal Auditors

του ΕΚΔΔΑ και δεν θα διασφαλίζεται η αξιοπιστία τόσο της επιμόρφωσης όσο και της πιστοποίησης.

Άρθρο 10 Στόχοι και αρμοδιότητες Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

Επειδή πουθενά στο νομοσχέδιο δεν προσδιορίζεται επακριβώς ή έννοια της βελτίωσης της αποτελεσματικότητας, η οποία (αποτελεσματικότητα) πάντως δεν επιδέχεται πολλές διαβαθμίσεις, προτείνεται αφενός να αντικατασταθεί από την έννοια της αποδοτικότητας⁴, η οποία είναι πιο δεκτική διαβαθμίσεων (πχ στη βάση κριτηρίων κόστους-οφέλους) και η διάταξη να συγκεκριμενοποιηθεί περισσότερο. Σε μια τέτοια κατεύθυνση, μπορούν να χρησιμοποιηθούν στόχοι, όπως η εξάλειψη ή μείωση κατά ορισμένο ποσοστό χρονοβόρων και επαναλαμβανόμενων διαδικασιών-εργασιών, συμπεριλαμβανόμενης της μείωσης του χρόνου που δαπανούν οι πολίτες- συναλλασσόμενοι κατά τις συναλλαγές τους με τον δημόσιο φορέα.

Άρθρο 13 Ετήσια Έκθεση με Γνώμη του Προϊσταμένου της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

Προτείνεται να υποβάλλεται και στη Βουλή για διεξοδική συζήτηση -εξέταση και υποβολή προτάσεων επικαιροποίησης, εκσυγχρονισμού και βελτίωσης της Δημόσιας Διοίκησης, με βάση τις ετήσιες διαπιστώσεις.

Άρθρο 18 Πρόσβαση εσωτερικών ελεγκτών

Δεν προβλέπονται κυρώσεις σε περίπτωση άρνησης πρόσβασης σ' όλα τα αρχεία, φυσικά στοιχεία, έγγραφα, χώρους και δραστηριότητες του φορέα κλπ.

Ποιός θα κρίνει το μέτρο που είναι απαραίτητο για την υλοποίηση του έργου της ελεγκτικής διαδικασίας. Αν ένας διοικητικός υπάλληλος κάνει χρήση αυτής της διάταξης κατά το δοκούν και ισχυρισθεί ότι δεν παρέχει συγκεκριμένα στοιχεία κατά τον έλεγχο διότι κρίνει ότι δεν είναι απαραίτητα για την υλοποίηση του ελεγκτικού έργου πώς θα αντιμετωπισθεί. Ποιός θα δώσει λύση;

Άρθρο 20 Εσωτερικοί ελεγκτές και απάτη

Η παράγραφος 2. Σε περίπτωση ενδείξεων απάτης δεν μπορεί να ανατεθεί η διενέργεια ερευνών στους εσωτερικούς ελεγκτές. Στην περίπτωση αυτή, οι εσωτερικοί ελεγκτές θέτουν υπόψη του επικεφαλής του φορέα τα στοιχεία που προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή των ελέγχων.

Η ως άνω παράγραφος αντίκειται στο Άρθρο 37 – του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας - Υποχρέωση για την ανακοίνωση αξιόποινης πράξης.

4 βλ. ορισμό των εννοιών σε παράγραφο 2 άρθρου 1 ν.3230/2004 (Α' 44)

Οι ανακριτικοί υπάλληλοι ... οφείλουν να ανακοινώσουν χωρίς χρονοτριβή στον αρμόδιο εισαγγελέα οτιδήποτε πληροφορούνται με κάθε τρόπο για αξιόποινη πράξη που διώκεται αυτεπαγγέλτως.

Οι υπόλοιποι δημόσιοι υπάλληλοι, καθώς και εκείνοι στους οποίους ανατέθηκε προσωρινά δημόσια υπηρεσία, έχουν την ίδια υποχρέωση για τις αξιόποινες πράξεις της παρ. 1, αν πληροφορήθηκαν γι' αυτές κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

3. Η ανακοίνωση γίνεται γραπτώς και πρέπει να περιέχει όλα τα στοιχεία που υπάρχουν και αφορούν την αξιόποινη πράξη, τους δράστες και τις αποδείξεις.

Σημειώνουμε ότι και οι πράξεις διαφθοράς μπορεί να είναι συστατικό η παρακολουθηματικό στοιχείο απάτης.

Άρθρο 22 Αρμόδιοι φορείς για τον συντονισμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της λειτουργίας των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου

1. Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας, ως αρμόδιος φορέας, σύμφωνα με το άρθρο 83 του ν. 4622/2019 (Α' 133), και τις διατάξεις που διέπουν την οργάνωση και λειτουργία της:

- α) αναπτύσσει το θεσμικό, οργανωτικό και επιχειρησιακό πλαίσιο για το Εθνικό Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, τη λειτουργία εσωτερικού ελέγχου και τη λειτουργία διαχείρισης κινδύνων, σε συνεργασία με τα αρμόδια υπουργεία για τη δημόσια διοίκηση και τη δημοσιονομική διαχείριση,
- β) σχεδιάζει και αναπτύσσει πρότυπα, μεθοδολογίες και εργαλεία εσωτερικού ελέγχου, γ) συντονίζει και υποστηρίζει τη λειτουργία και την ελεγκτική δράση των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου,
- δ) παρακολουθεί και **αξιολογεί** το έργο και τη δράση των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου και υποβάλλει προτάσεις για την αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων που κατεγράφησαν κατά τη διαδικασία της αξιολόγησης,
- ε) ενημερώνεται για τις εκθέσεις και τα πορίσματα των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου, καθώς και για την πορεία υλοποίησης των προτάσεών τους, οποτεδήποτε το ζητήσει, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην περ. η της παρ. 2 του άρθρου 83 του ν. 4622/2019.

2. Το Υπουργείο Οικονομικών, σύμφωνα με τον ν. 3492/2006 (Α' 210), ελέγχει την επάρκεια του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου βάσει των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.

3. Το Ελεγκτικό Συνέδριο παρακολουθεί, ελέγχει και αξιολογεί την αποτελεσματικότητα και την **επάρκεια** των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 169 του ν. 4270/2014 (Α' 143) και τις διατάξεις που διέπουν την οργάνωση και λειτουργία αυτού.

Επισημαίνεται ότι: Από την απλή ανάγνωση των παραπάνω διατάξεων προκύπτουν αβίαστα προβλήματα επικάλυψης αρμοδιοτήτων μεταξύ της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, του Υπουργείου Οικονομικών, του Ελεγκτικού Συνεδρίου και των σχετικών διατάξεων του προτεινόμενου νομοσχεδίου. Οπως έχει καταδείξει η μέχρι σήμερα διοικητική εμπειρία (ΟΟΣΑ 2012 κ.α.)⁵, όταν προβλέπονται πολλοί επικαλυπτόμενοι έλεγχοι, το αποτέλεσμα που πρέπει να αναμένεται δεν είναι καλύτερος έλεγχος αλλά απουσία ελέγχου...

Μέρος Β' για ΣΥΜΒΟΥΛΟ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ στη Δημόσια Διοίκηση

Ολόκληρη η θέση αυτή του συμβούλου ακεραιότητας, η σύσταση, η λειτουργία, τα καθήκοντά της κλπ (**άρθρα 23-30**), θέτουν το ερώτημα σε ποια μείζονα ανάγκη της Δημόσιας Διοίκησης απαντούν... Πότε και που, σε ποια έκθεση εμπειρογνώμονα, σε ποια μελέτη, σε ποια ευρωπαϊκή παρατήρηση διαγνώστηκε αυτή η απουσία και συνακόλουθα η ανάγκη. Επειδή δεν υφίσταται τίποτα τέτοιο, η άκριτη μεταφορά και εγκαθίδρυση ενός άγνωστου θεσμού στην ελληνική πραγματικότητα και μάλιστα με όρους που δεν δημιουργούν αίσθηση καλής λειτουργίας (κανένα ιδιαίτερο προσόν, θέση τμηματάρχη χωρίς επίδομα, ιεραρχική εξάρτηση από πολιτική ηγεσία φορέα κλπ), πιθανότατα θα επιφέρουν την πλήρη απαξίωσή του.

Πιο αναλυτικά σημειώνουμε τα εξής:

Άρθρο 23. Υπεισέρχεται ξανά, η ακαθόριστη έννοια της «ακεραιότητας», με ηθικιστική μεν αλλά όχι σαφή νομική υπόσταση. Αν όμως δεν ορίζεται η βασική, η κρίσιμη έννοια σύμφωνα με την οποία μετριώνται οι συμπεριφορές τότε όλο το οικοδόμημα πάσχει από ασάφεια με προφανείς τις συνέπειες.

Επισημαίνουμε επ' αυτού ότι, στον ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΗΘΙΚΗΣ & ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ⁶ που συνέταξε το ΔΕΕ και ενέκρινε πανηγυρικά σε συνέδριό του (Δελφοί 2004), ορίζονται με σαφήνεια όλες οι σχετικές έννοιες (βλ. άρθρο 9 Υπευθυνότητα, άρθρο 10 Ακεραιότητα).

Άρθρο 24: Ο Σύμβουλος Ακεραιότητας «Παρέχει εξατομικευμένη συμβουλευτική συνδρομή για ζητήματα δεοντολογίας και ακεραιότητας που αντιμετωπίζει ο υπάλληλος κατά την ενάσκηση των υπηρεσιακών του καθηκόντων, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων, όπως η σεξουαλική παρενόχληση, οι διακρίσεις, ο

⁵ Βλ. χαρακτηριστικά στα ετήσια συνέδρια της ΚΕΔΕ, για την αναποτελεσματικότητα των πολλαπλών ελέγχων που υφίστανται οι ΟΤΑ...

⁶ Ιστοσελίδα ΔΕΕ www.dee.gr

εκφοβισμός, η ηθική παρενόχληση και η σύγκρουση συμφερόντων». Ερωτάται πώς η διαχείριση τόσο σοβαρών ζητημάτων θα εξαρτάται από τις συμβουλές του συμβούλου ακεραιότητας, ο οποίος δεν κρίνεται απαραίτητο να διαθέτει ουδεμία σχετική εκπαίδευση-εμπειρογγνωσύνη. Με ποιό υπόβαθρο σπουδών και επαγγελματικής πορείας θα αναλαμβάνει κάποιος κάτι τέτοιο; Επιπλέον, τα όσα περιγράφονται είναι σε μεγάλο βαθμό ζητήματα ποινικού (σεξουαλική παρενόχληση, διακρίσεις) και διοικητικού δικαίου (σύγκρουση συμφερόντων). Τι ακριβώς θα συμβουλευεί ο σύμβουλος; Αν τα θύματα-θιγόμενοι θα αποτανθούν στον φυσικό δικαστή ή στα αρμόδια όργανα ή το πώς κάποιος θα παρακάμψει τη σύγκρουση συμφερόντων;

Ορίζεται επιπλέον ότι ο Σύμβουλος: *«Παραλαμβάνει αναφορές από τους υπαλλήλους του φορέα, για περιστατικά παραβίασης ακεραιότητας ή διαφθοράς και ασκεί διαμεσολάβηση, προκειμένου να επιληφθούν τα όργανα του φορέα ή εξωτερικοί φορείς που είναι αρμόδιοι για τη διερεύνησή τους»*. Σε τι συνίσταται αυτή η “διαμεσολάβηση” και σε τι διαφέρει από αυτήν που ασκεί ο Συνήγορος του Πολίτη; Επισημαίνουμε εδώ την αρμοδιότητα για ζητήματα παρενόχλησης-ανισότιμης αντιμετώπισης κλπ, που έχει ήδη και ασκεί δια του βοηθού Συνηγόρου για θέματα Ισότητας, η Ανεξάρτητη Αρχή του Συνηγόρου του Πολίτη⁷.

Ορίζεται επιπλέον ότι ο Σύμβουλος: *«Συμμετέχει στη χάραξη εσωτερικών πολιτικών και στην ανάπτυξη εργαλείων για την ενίσχυση της ακεραιότητας και της διαφάνειας, όπως Κώδικες Ηθικής και Δεοντολογίας, Κανονισμοί διαχείρισης φαινομένων σύγκρουσης συμφερόντων, Πρωτόκολλα αντιμετώπισης περιστατικών απάτης και διαφθοράς»*. Και πάλι χρησιμοποιούνται έννοιες εντελώς ξένες στο διοικητικό σύστημα της χώρας μας που προσιδιάζουν ίσως στο αγγλοσαξωνικό μοντέλο και στον ιδιωτικό τομέα. Ποιά είναι η ακριβής νομική φύση “των πολιτικών”, “των κανονισμών” και “των πρωτοκόλλων”; Είναι διοικητικές πράξεις; Περιέχουν κανόνες δικαίου ή απλές συμβουλές; Τι επίπεδο δημοσιότητας έχουν; Από ποιό όργανο και με ποιά εξουσιοδότηση θα εκδίδονται; Είναι μόνο κείμενα soft law; Εν τέλει, γεννούν έννομες υποχρεώσεις ή όχι;

Επισημαίνουμε σε αυτό το σημείο, πως το ΔΕΕ είχε εδώ και καιρό προτείνει τον ΣΥΝΗΓΟΡΟ του ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ⁸, ένα θεσμό που θα μπορούσε να αναλαμβάνει τέτοιες δραστηριότητες έχοντας όμως θεσμικό κύρος και δεδομένη ικανότητα και εμπειρογγνωσύνη.

7 Στο πλαίσιο εφαρμογής των νόμων 3896/2010 και 4443/2016, η Αρχή έχει εκδώσει δύο ειδικές εκθέσεις, το 2018 και το 2019, συμπεριλαμβάνοντας παρεμβάσεις της και σε φορείς του Δημόσιου Τομέα

8 Απόφαση Συνέλευσης Μελών του 2010 και σχετική πρόταση με ημερ. 13-4-2011

Μέρος Δ' Διατάξεις για Ανεξάρτητες Αρχές

Άρθρο 54

Σύμφωνα με την προτεινόμενη διάταξη του εδαφίου γ' της παρ.2 του άρθρου 54 του νομοσχεδίου, που αντικαθιστά την παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 3051/2002, *«διανυθείσα ή διανυόμενη θητεία σε θέση Αντιπροέδρου ή απλού μέλους (Ανεξάρτητης Αρχής) δεν κωλύει τον διορισμό του για πλήρη θητεία σε θέση υψηλότερης βαθμίδας της ίδια Αρχής. Σε μια τέτοια περίπτωση, δεν επιτρέπονται περισσότερες από δύο θητείες συνολικά».*

Με τη διάταξη αυτή τροποποιείται η περί του αντιθέτου πρόβλεψη του άρθρου 49 του ν. 4779/2021, που αποτελεί και τον «εκτελεστικό νόμο» της αναθεωρημένης διάταξης του άρθρου 101Α Συντάγματος, σύμφωνα με την οποία «σε περίπτωση θανάτου ή παραίτησης (μέλους Ανεξάρτητης Αρχής) ... διορίζεται νέο μέλος για εξαετή θητεία». Με άλλα λόγια, η ρύθμιση που υιοθετήθηκε τον Φεβρουάριο 2021 είχε το νόημα ότι η Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής μπορούσε να επιληφθεί της επιλογής «νέων μελών σε Ανεξάρτητη Αρχή, μόνον εφόσον είχε προηγηθεί η παραίτηση εν ενεργεία μελών σε «διανυόμενη θητεία». Η σαφής πρόθεση του νομοθέτη ήταν να παρέχεται η δυνατότητα να προτείνονται μόνο «νέα μέλη» για τη στελέχωση μιας Αρχής, αποκλεισμένων όσων «διανύουν» ήδη τη θητεία τους και τούτο για μια σειρά συνταγματικών και ηθικοπολιτικών λόγους. Έτσι, για τα ήδη υπηρετούντα μέλη, η μοναδική δυνατότητα που προβλεπόταν ήταν να υποβάλλουν αίτηση για «τριετή παράταση» της θητείας τους (μετά από την ολοκλήρωσή της), βάσει της διάταξης της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 4765/2021 (νέος νόμος για το ΑΣΕΠ).

Εξετάζοντας διεξοδικότερα τη διάταξη αυτή, λόγω της μείζονος σπουδαιότητάς της, βλέπουμε πως η νομοθετική πρωτοβουλία της Κυβέρνησης προσκρούει σε μια σειρά από αντιρρήσεις συνταγματικής και ηθικοπολιτικής τάξης. Καταρχάς, πρόκειται για μια ρύθμιση που ανατρέπει τις ισχύουσες συνταγματικές εγγυήσεις «προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας» των μελών των Ανεξάρτητων Αρχών (άρθρο 101Α Συντ.) και συνεπώς, φαίνεται να είναι «φωτογραφική», για κάποια από τα πρόσωπα που σήμερα διανύουν θητεία αντιπροέδρου ή συμβούλου. Ο περιορισμός, που καταργείται με τη «φωτογραφική» διάταξη, αποκτά στην πραγματικότητα ακόμη μεγαλύτερη σημασία και χρησιμότητα μετά την τελευταία αναθεώρηση που μείωσε σημαντικά την απαιτούμενη πλειοψηφία για την ανάδειξη της ηγεσίας των Αρχών από τη Διάσκεψη των Προέδρων, καθώς εφεξής αρκούν τα 3/5 των μελών του οργάνου (η κυβέρνηση συν ένα ακόμα κόμμα) αντί των 4/5 (σχεδόν όλα τα κόμματα) για να οριστεί Πρόεδρος στο ΑΣΕΠ...

Άρθρο 55

Τρόπος επιλογής και διορισμού Προϊσταμένων της Επιτροπής Ανταγωνισμού - Προσθήκη άρθρου 21B στον ν. 3959/2011

Στην παρ. 12 του άρθρου, ορίζεται ότι *"12. Οι Προϊστάμενοι επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης, Διευθύνσεων και Τμημάτων δύνανται να προέρχονται από τον ιδιωτικό ή το δημόσιο τομέα..."*. Η δυνατότητα δηλαδή επιλογής προσώπων από τον ιδιωτικό τομέα για την πλήρωση των θέσεων του Γενικού Διευθυντή και των προϊσταμένων διευθύνσεων που καθιερώθηκε για πρώτη φορά με το π.δ. 76/2012 (πρώην Οργανισμός της Επιτροπής Ανταγωνισμού), αν και θεσμικά προβληματική ως πρακτική, επεκτείνεται τώρα και στις θέσεις των προϊσταμένων τμημάτων, παρέχοντας έτσι τη δυνατότητα εν δυνάμει στελέχωσης όλης της ιεραρχίας από πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα και της εκ πλαγίου πρόσληψης προσωπικού από τον ιδιωτικό τομέα, έστω και επί θητεία, προσπερνώντας τις θεσμοθετημένες διαδικασίες προσλήψεων του Δημοσίου. Το κρίσιμο στοιχείο εδώ, δεν είναι μόνο η προσβολή των νομίμων προσδοκιών σταδιοδρομίας των στελεχών της Επιτροπής αλλά ο κίνδυνος αλλοίωσης του δημόσιου χαρακτήρα της Επιτροπής Ανταγωνισμού, αρχής αρμόδιας για τον έλεγχο των καρτέλ και των μονοπωλίων... Πρόκειται συνεπώς για σαφή παρέκκλιση από το σύστημα επιλογής προϊσταμένων που είναι αμφίβολο κατά πόσο δικαιολογούνται. Υποστηρίζεται ότι υπάρχουν ιδιαιτερότητες στην Επιτροπή Ανταγωνισμού που ενδεχομένως θα δικαιολογούσαν κάποιες επιμέρους διαφοροποιήσεις. Ωστόσο, ο υψηλός συντελεστής βαρύτητας της συνέντευξης, ο τρόπος επιλογής (απευθείας από τον Πρόεδρο χωρίς κάποιο συμβούλιο με εχέγγυα αξιοκρατίας) καθώς και η απουσία σημαντικών κριτηρίων μοριοδότησης (όπως για παράδειγμα η αποφοίτηση από την Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης) δημιουργούν πρόσθετα ερωτηματικά για τη σκοπιμότητα της ρύθμισης.

Οι παραπάνω περιγραφείσες νομοθετικές επιλογές έρχονται σε πλήρη αντίθεση με τα οριζόμενα στην Έκθεση της ΕΕ "Η Ποιότητα της Δημόσιας Διοίκησης" (2018). Σύμφωνα με αυτήν, "Αφετηρία της ηθικής συμπεριφοράς είναι οι στάσεις και οι Αξίες στην κορυφή της διοίκησης, συμπεριλαμβανομένης της αποφυγής της κατάληψης του κράτους, της πατρωνίας, της ευνοιοκρατίας... Τα κόμματα εξουσίας θέτουν τους κανόνες λειτουργίας της διοίκησης..."

Γ. Γενικές, συμπερασματικές παρατηρήσεις

Συνδυάζοντας όλα όσα προηγουμένως αναδείχθηκαν-σημειώθηκαν, θεωρούμε πως το νέο σύστημα εσωτερικού ελέγχου των δημοσίων οργανισμών είναι κατά πολύ κατώτερο, τόσο ως σύλληψη όσο και ως προς την εξασφάλιση

όρων ορθής λειτουργίας (πχ των αρχών της αμεροληψίας και της αξιοκρατίας) από τις απαιτήσεις που τίθενται στην Έκθεση της ΕΕ “Η Ποιότητα της Δημόσιας Διοίκησης” (2018). Σύμφωνα με αυτήν, “Η ηθική συμπεριφορά στη δημόσια ζωή θα πρέπει να συνιστά τον κανόνα...”, ενώ “αφετηρία της ηθικής συμπεριφοράς είναι οι στάσεις και οι αξίες στην κορυφή της διοίκησης...”. **Τα θεσπιζόμενα με το υπό κρίση νομοσχέδιο, είτε ως σύγχυση ορολογίας είτε ως λανθασμένες εξαρτήσεις-υπαγωγές των οργάνων είτε ως αστοχίες στις ρυθμίσεις είτε ως περιορισμένος συντονισμός των εμπλεκόμενων φορέων είτε ως δημιουργία ευκαιριών για τον Ιδιωτικό Τομέα είτε ακόμα ως αυθαίρετη παρέμβαση στις Ανεξάρτητες Αρχές, απέχουν πολύ από το να συνθέτουν ένα πλαίσιο ορθολογικών και εναρμονισμένων μεταξύ τους δράσεων.**

Αυτό που επιβάλλεται να τονίσουμε είναι ότι όλοι οι παραπάνω καταγραφόμενοι παράγοντες συνθέτουν αυτό που στη σύγχρονη Διοικητική Επιστήμη αναφέρεται ως «νέο μοτίβο». Τα πράγματα δεν λειτουργούν με απρόσωπους κανόνες και με απρόσωπες δυνάμεις, αλλά λειτουργούν με βάση εσωτερικούς μηχανισμούς, οι οποίοι υποκινούν σε δράση προς κάποια κατεύθυνση. Αυτή είναι η έννοια του μοτίβου («pattern»). Στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο, ο συνδυασμός όλων των παραπάνω προβληματικών διατάξεων που καταγράφηκαν-παρουσιάστηκαν έχουν τη δυνατότητα να δημιουργήσουν ένα καινούργιο μοτίβο και να ωθήσουν την κρατική μας Διοίκηση προς κατευθύνσεις σύγχυσης και περαιτέρω προβληματικής εξέλιξης.

Με τιμή

Αθήνα 11 Απριλίου 2021
Για το Δ.Σ.
Ο πρόεδρος

Δρ.Κώστας Παπαδημητρίου

Την εξέταση του νομοσχεδίου υπό συνθήκες πανδημίας πραγματοποίησε ομάδα εργασίας του ΔΕΕ, εκ των ενόντων και εξ αποστάσεως, με την κύρια εισήγηση-συνεισφορά να έχουν τα εξής μέλη:

Λάντσας Σπυρίδων, εμπειρογνώμονας Εσωτερικών Ελέγχων
Δρ.Μαυρίκου Μαρία, δημοσιονομικός ελεγκτής ΔΥΕΕ Υπουργείου Οικονομικών